

องค์การและการจัดการสมัยใหม่

1

Assoc. Prof. Dr. Buabuttri Ronnaritivichai

รศ.ดร.บัวบตรี รณฤทธิวิชัย

ขอขอบคุณข้อมูลจาก
หนังสือองค์การและการบริหารในภาครัฐ
รศ.พงศ์สิทธิ์ ศรีสมทรัพย์
รศ.ชลิดา ศรีรมี

- ◆ buabuttri.ro@ssru.ac.th

- ◆ แจ้งชื่อ นามสกุล รหัสนศ. หมู่เรียน เวลาเรียน ไว้ใน
หัวข้ออีเมล

ความหมายและความสำคัญขององค์การ

- ◆ องค์การ คือ หน่วยงานหนึ่งทางสังคมที่มีการประสานเข้าด้วยกัน ในลักษณะที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้เกิดขอบเขตแน่นอน โดยสามารถแยกออกเป็นเอกเทศได้ และมีหน้าที่เพื่อประกอบกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง อย่างต่อเนื่อง

องค์การ

- ◆ Chester Barnard กล่าวว่า องค์การเป็นระบบร่วมมือร่วมใจของมวลมนุษย์
- ◆ Stephen Robbins กล่าวว่า องค์การ หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างปฏิบัติการต่างๆ ซึ่งปฏิบัติการเหล่านั้นต่างก็มีหน้าที่ของตน
- ◆ Kast and Rosenzweig กล่าวว่า องค์การ หมายถึง (1) การรวมตัวของบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน (2) เป็นระบบของสังคมที่มีการร่วมมือกันเป็นกลุ่ม (3) เป็นระบบของเทคโนโลยีที่ใช้รวบรวมในกรณีต่างๆ (4) เป็นการรวมตัวกันและมีปฏิกริยาร่วมกัน อันเป็นผลมาจากโครงสร้างขององค์กร

การจัดการ

- การจัดการ คือ ความพยายามในการดำเนินงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจเอาไว้ โดยคำนึงการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ

การจัดการ

- ◆ Kast and Rosenzweig กล่าวว่า การบริหารจัดการเป็นการร่วมมือและประสานงานกันระหว่างมนุษย์และทรัพยากรทางวัตถุอื่นๆเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งมีปัจจัยพื้นฐาน คือ (1) วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (2) มนุษย์ที่พร้อมจะปฏิบัติงาน (3) เทคโนโลยีในการดำเนินงาน (4) องค์กรที่จะดำเนินการ

การจัดการ

- ◆ Harold Koontz กล่าวว่า การบริหารจัดการคือการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน เครื่องมือ และวัสดุสิ่งของเป็นอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานนั้น
- ◆ Peter Drucker กล่าวว่า การจัดการ คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น

ทรัพยากรในการจัดการ (4M)

◆ Man

◆ Money

◆ Material

◆ Management

***refer to handbook p.3

1. ประเภทขององค์การ โดยพิจารณาจาก ความเป็นเจ้าของ

- องค์การของรัฐ (Public Organisation)
- องค์การของเอกชน (Private Organisation)

องค์การของรัฐ

- ◆ องค์การของรัฐ หมายถึงองค์การที่รัฐบาลเป็นเจ้าของทั้งหมด หรือมีส่วนเป็นเจ้าของที่มากกว่าเอกชน องค์การลักษณะนี้รัฐบาลจะต้องเข้าไปดูแล ด้วยการส่งเจ้าหน้าที่ไปกำกับดูแล ทำหน้าที่ผู้บริหาร หรือว่าจ้างนักบริหารมืออาชีพ โดยที่รัฐบาลทำหน้าที่กำกับดูแลนโยบาย.

***refer to handbook p.6

องค์การของเอกชน

- องค์การของเอกชนมีตั้งแต่ขนาดเล็กถึงขนาดใหญ่ มีตั้งแต่ที่คนๆเดียวเป็นเจ้าของหรือที่เป็นเจ้าของร่วมกัน ในลักษณะมหาชน องค์การเอกชนมักมีเป้าหมายเพื่อแสวงหาผลกำไรและให้ประโยชน์แก่ผู้เป็นเจ้าของ และเจ้าของเป็นผู้กำกับดูแล เข้ามาบริหารงานโดยตรง

2. ประเภทขององค์การ โดยพิจารณาจาก การจัดสรรทรัพยากร

- ◆ องค์การทางเศรษฐกิจ
- ◆ องค์การทางการเมือง
- ◆ องค์การทางสังคม
- ◆ องค์การทางด้านความปลอดภัยของประชาชน
- ◆ องค์การทางด้านตุลาการ
- ◆ องค์การทางการบริหาร

***refer to handbook p.7

3. ประเภทขององค์การ โดยพิจารณาจาก โครงสร้างและความสัมพันธ์ภายในเป็นเกณฑ์

- ◆ องค์การที่เป็นทางการ (Formal Organisation)
- ◆ องค์การที่ไม่เป็นทางการ (Informal Organisation)

***refer to handbook p.9

รูปแสดงระดับของความเป็นทางการ

(มีโครงสร้างชัดเจน)

(โครงสร้างหลวม)

(คงตัวมาก)

(ยืดหยุ่นได้ง่าย)

(ระบุตำแหน่งและหน้าที่)

(ไม่ระบุตำแหน่งและหน้าที่แน่นอน)

(เปลี่ยนแปลงได้ยาก)

(เปลี่ยนแปลงได้ง่าย)

A ————— B

องค์การที่เป็นทางการ

องค์การที่ไม่เป็นทางการ

สิ่งแวดล้อมขององค์การสาธารณะ

- องค์การสาธารณะเป็นองค์การที่มีการดำเนินงานเพื่อประโยชน์สาธารณะ เป็นองค์การที่ไม่หวังผลกำไร และส่วนใหญ่ประชาชนเป็นเจ้าของ องค์การสาธารณะส่วนใหญ่จึงเป็นองค์การของรัฐที่ทำหน้าที่ให้บริการสังคมในรูปแบบต่างๆตามนโยบายของรัฐแต่ละยุคสมัย

♦ องค์การสาธารณะจะเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชน เช่น การให้บริการด้านสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ การให้บริการด้านคมนาคม ขนส่ง ถนน รถเมล์ รถไฟ การควบคุมราคาสินค้า การคุ้มครองผู้บริโภค การควบคุมและกำหนดกฎเกณฑ์ด้านสื่อสารมวลชน การให้บริการด้านการศึกษา สาธารณสุข ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนการดูแลสิ่งแวดล้อม

***refer to handbook p.13

สภาพแวดล้อมขององค์การสาธารณะ

- ❖ การศึกษาองค์การสาธารณะจำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมองค์การซึ่งจะส่งผลให้แต่ละองค์การมีระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน โดย Barton and Chappell แบ่งสภาพแวดล้อมขององค์การสาธารณะออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่
 - ❖ 1. สภาพแวดล้อมภายนอก (Outer or secondary environment / external environment)
 - ❖ 2. สภาพแวดล้อมทางการเมือง (Political or primary / inner environment)

สภาพแวดล้อมภายนอก (external environment)

- ◆ A) สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ
- ◆ B) สภาพแวดล้อมทางสังคม
- ◆ C) สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี

***refer to handbook p.14

สภาพแวดล้อมทางการเมือง (Political environment)

- ◆ A) The public
- ◆ B) Client group
- ◆ C) The media
- ◆ D) The legislature
- ◆ E) The executive
- ◆ F) Judiciary

***refer to handbook p.15

Exercise for week 3 class presentation (20%)

ยกตัวอย่างองค์การของรัฐเพื่อ

1. แนะนำองค์การ (vision, mission, structure)
2. ระบุประเภทขององค์การ โดยพิจารณาจาก”การจัดสรรทรัพยากร” และ จาก”การพิจารณาจากโครงสร้างและความสัมพันธ์ภายในเป็นเกณฑ์”

(งานกลุ่ม กลุ่มละ 6-7 คน)